

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΕΣΠΑ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΘΕΣΜΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αθήνα, **11/06/2019**

Αριθ. Πρωτ.: **61665 - 11/06/2019**

Ταχ. Δ/ση : Νίκης 10
Ταχ. Κώδικας : 10563 Αθήνα
Πληροφορίες : Αναστασία. Αρβανίτη
Κοσμάς Σιδηρόπουλος
Τηλέφωνο : 210 374 2004, 020
Fax : 210 374 2060
Email : a.arvaniti@mnec.gr
ksidiropoulos@mou.gr

Προς : **ΠΙΝΑΚΑ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ**

ΘΕΜΑ: Οδηγίες για τη δήλωση άμεσων δαπανών προσωπικού σε συγχρηματοδοτούμενες πράξεις του ΕΣΠΑ 2014-2020, σύμφωνα με το άρθρο 12 της ΥΠΑΣΥΔ.

1. Εισαγωγή

Το παρόν κείμενο οδηγιών παρέχει διευκρινήσεις σχετικά με την επιλεξιμότητα των δαπανών για αμοιβές προσωπικού που απασχολείται σε συγχρηματοδοτούμενες πράξεις της περιόδου ΕΣΠΑ 2014-2020. Το κείμενο οδηγιών επεξηγεί τις σχετικές ρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στην ΥΠΑΣΥΔ (ΥΑ137675/ΕΥΘΥ1016/19.12.18, ΦΕΚ/Β/5968/31.12.18), η οποία τροποποιήθηκε ώστε να συμπεριλάβει τις πρόσφατες κανονιστικές ρυθμίσεις που εισάγονται για τις δαπάνες προσωπικού με τον Καν. 1046/2018 (Οmnibus) καθώς και ερμηνευτικές απαντήσεις σε ερωτήματα που κατά καιρούς έχουν δοθεί σχετικά με το θέμα. Η ορθή εφαρμογή των κανόνων επιλεξιμότητας των δαπανών για αμοιβές προσωπικού είναι ιδιαίτερης σημασίας διότι, αφενός σε πολλά είδη έργων αποτελούν σημαντικό μέρος του π/υ τους, αφετέρου δε διότι η επιλεξιμότητά τους δύναται να επηρεάζει και άλλες κατηγορίες δαπανών του έργου, οι οποίες υπολογίζονται με κατ' αποκοπή ποσοστό επί των άμεσων δαπανών προσωπικού.

Μετά την έκδοση της ΥΠΑΣΥΔ 137675/ΕΥΘΥ1016/19.12.18 (ΦΕΚ Β' 5968), οι δαπάνες προσωπικού μπορούν να δηλωθούν σε συγχρηματοδοτούμενα έργα με τρεις επιλογές:

1. Με βάση τη συμβατική σχέση και το χρόνο που τα φυσικά πρόσωπα διαθέτουν στο έργο (άρθρο 12).
2. Ως κατ' αποκοπή ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 20% των λοιπών άμεσων δαπανών του έργου (άρθρο 25Γ).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Διαρθρωτικό
και Επενδυτικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

3. Με μοναδιαίο κόστος ανά μονάδα χρόνου απασχόλησης στο έργο, που έχει θεσμοθετηθεί στη βάση του άρθρου 67(1)β) του Καν. 1303/2013¹.

Ό,τι ακολουθεί αφορά στις ρυθμίσεις του άρθρου 12 της ΥΠΑΣΥΔ, δηλαδή στη δήλωση δαπανών προσωπικού στο έργο με βάση τη συμβατική σχέση και το χρόνο απασχόλησης που διαθέτει σε αυτό.

Σημειώνεται ότι οι έννοιες και η ορολογία που χρησιμοποιείται στη συνέχεια, δεν αφορούν στην κατανόηση ή επεξήγηση των συμβατικών σχέσεων (εργασίας, μίσθωσης έργου, ανεξαρτήτων υπηρεσιών κλπ) που συνδέουν ένα δικαιούχο με φυσικά πρόσωπα, αλλά στο κατά πόσο η δαπάνη του δικαιούχου για την αμοιβή φυσικών προσώπων που απασχολούνται στο έργο εντάσσεται ή όχι στην κατηγορία των «δαπανών προσωπικού».

Τέλος για την κατανόηση των εννοιών που χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς του παρόντος, διευκρινίζονται τα εξής:

- **μικτός μισθός ή μικτές αποδοχές** νοείται ο συμβατικός μισθός απασχολούμενου, στον οποίο περιλαμβάνονται οι ασφαλιστικές εισφορές και λοιπές κρατήσεις που τον βαρύνουν (φόρος εισοδήματος, εισφορά αλληλεγγύης κλπ),
- **μηνιαίο μικτό κόστος απασχόλησης ή κόστος απασχόλησης** νοείται ο μικτός μισθός πλέον εργοδοτικών εισφορών και σταθερών επιδομάτων (δεν περιλαμβάνονται επιδόματα ετήσιας άδειας και εορτών για τους απασχολούμενους στον ιδιωτικό τομέα),
- **ετήσιο μικτό κόστος απασχόλησης ή ετήσιο κόστος απασχόλησης** νοείται το τεκμηριωμένο κόστος απασχόλησης σε επίπεδο έτους. Περιλαμβάνει το μηνιαίο κόστος απασχόλησης για διάστημα 12 συνεχών μηνών και τυχόν επιδόματα εορτών και ετήσιας άδειας, όπως καταγράφονται στο επίσημο λογιστικό σύστημα του δικαιούχου. Στην περίπτωση που το ετήσιο μικτό κόστος απασχόλησης, δεν είναι διαθέσιμο σύμφωνα με τα προηγούμενα, αυτό μπορεί να εξαχθεί με βάση το διαθέσιμο τεκμηριωμένο κόστος απασχόλησης ή τέλος από τη σύμβαση εργασίας κατάλληλα αναγόμενου σε περίοδο 12 μηνών,
- **μικτό ωριαίο κόστος απασχόλησης ή ωριαίο κόστος απασχόλησης** νοείται το κόστος απασχόλησης ανά ώρα, όπως αυτό υπολογίζεται από τη διαίρεση του ετήσιου κόστους απασχόλησης με 1720 ώρες (σύμβαση 8ωρης εργασίας) ή αναλογία των 1720 ωρών (σύμβαση εργασίας μικρότερη των 8 ωρών ημερησίως),
- **ανθρωπομήνας πλήρους απασχόλησης** νοείται η απασχόληση ενός φυσικού προσώπου για το σύνολο του συμβατικού του χρόνου, είτε από τη σύμβαση προβλέπεται 8ωρη ημερήσια απασχόληση είτε μικρότερη, πχ 6ωρη.

2. Προσωπικό του έργου

2.1 Ποιο θεωρείται προσωπικό στο έργο (project staff)

Η πλέον τυπική περίπτωση έργων που απαιτούν απασχόληση προσωπικού είναι τα έργα που υλοποιούνται με ίδια μέσα, δηλαδή με πόρους που ήδη διαθέτει ο δικαιούχος συμπληρούμενα με άλλους πόρους, τους οποίους ο δικαιούχος μπορεί να προμηθεύεται από τρίτους.

¹αφορά στο μισθολογικό κόστος φυσικών προσώπων, εκπαιδευτικών και λοιπού βοηθητικού προσωπικού, που συμμετέχουν σε δράσεις στον τομέα εκπαίδευσης, (βλέπε ΥΠΑΣΥΔ, άρθρο 25α)

Ως προσωπικό που απασχολείται στο έργο νοείται το σύνολο των φυσικών προσώπων τα οποία εργάζονται πλήρως ή μερικώς για την υλοποίηση του έργου, κάτω από τις οδηγίες του δικαιούχου, στις εγκαταστάσεις του ή και στον τόπο υλοποίησης του έργου. Η απασχόλησή του φυσικού προσώπου **σχετίζεται ευθέως και άμεσα με το έργο (προετοιμασία, διοίκηση/διαχείριση, υλοποίηση)**.

Προσωπικό του δικαιούχου που απασχολείται σε γενικές υποστηρικτικές εργασίες του δικαιούχου ή για τις πάγιες και διαρκείς ανάγκες, στο πλαίσιο των σκοπών ή αρμοδιοτήτων του δεν θεωρούνται προσωπικό που η απασχόλησή του σχετίζεται άμεσα με το έργο και οι δαπάνες για την απασχόλησή τους δεν μπορούν να αποζημιωθούν από το έργο ως άμεση δαπάνη. Ειδικά σε ότι αφορά τις γενικές υποστηρικτικές εργασίες του δικαιούχου, οι σχετικές δαπάνες, κατά το μέρος που αφορούν στην υποστήριξη του συγχρηματοδοτούμενου έργου, αποζημιώνονται μέσω των έμμεσων δαπανών.

Δεν θεωρείται προσωπικό στο έργο αυτό το οποίο απασχολείται για την προετοιμασία ή και διαχείριση/διοίκηση έργων που υλοποιούνται αποκλειστικά μέσω δημοσίων συμβάσεων, **εκτός εάν η προετοιμασία και η διοίκηση/διαχείρισή τους ξεπερνά τις συνήθεις δραστηριότητες του δικαιούχου**.

Παραδείγματα τέτοιων πράξεων είναι αυτές που αποτελούνται από μεγάλο πλήθος έργων τα οποία υλοποιούνται μέσω δημοσίων συμβάσεων ή πράξεων με έργα δημοσίων συμβάσεων το τεχνικό αντικείμενο των οποίων είναι σύνθετο. Στις περιπτώσεις αυτές μπορεί να τεκμηριώνεται η επιλεξιμότητα δαπανών προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων εξωτερικών εμπειρογνομόνων –σύμφωνα με τα αναφερόμενα στις οδηγίες του παρόντος– για την προετοιμασία και διοίκηση/διαχείριση της πράξης. Οι σχετικές δαπάνες προσωπικού δύνανται να περιλαμβάνονται σε διακριτό υποέργο με ίδια μέσα (αυτεπιστασία).

Το προσωπικό που μπορεί να απασχοληθεί στο έργο δύναται να είναι είτε τακτικό προσωπικό του δικαιούχου είτε και να συμβάλλεται με το δικαιούχο ειδικά για τις ανάγκες ενός ή περισσότερων συγχρηματοδοτούμενων έργων, οπότε κατηγοριοποιείται, αναφορικά με το έργο, ως έκτακτο προσωπικό.

Γενικά αναμένεται ότι ο δικαιούχος χρησιμοποιεί κυρίως το τακτικό προσωπικό του στο έργο. Ωστόσο, το προσωπικό του έργου δύναται να είναι στο σύνολό του ή κατά το μεγαλύτερο μέρος του έκτακτο, όπως για παράδειγμα σε περιπτώσεις που το προσωπικό που αναλαμβάνει την υλοποίηση του έργου επιλέγεται μέσω μητρώου που διατηρεί ο δικαιούχος και αυτό αποτελεί το συνήθη τρόπο υλοποίησης των έργων του, ή προσλαμβάνεται εξ' αρχής ειδικά για την πράξη, (π.χ. αναπληρωτές καθηγητές, προσωπικό δομών πρόνοιας, υγείας κλπ).

2.2 Διάκριση προσωπικού σε τακτικό και έκτακτο

2.2.1 Τακτικό προσωπικό

Ως τακτικό προσωπικό νοείται το σύνολο των φυσικών προσώπων που συνδέονται με το δικαιούχο με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου ή ορισμένου χρόνου, πλήρους ή μερικής απασχόλησης, και απασχολούνται στο έργο για το σύνολο ή μέρος του συμβατικού τους χρόνου και για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα εντός της χρονικής διάρκειας υλοποίησης του έργου.

Στο τακτικό προσωπικό περιλαμβάνεται και το προσωπικό φορέων της Γενικής

Κυβέρνησης που μισθοδοτείται από τον τακτικό προϋπολογισμό, είτε είναι μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι/λειτουργοί (απόφαση διορισμού), είτε υπάλληλοι με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου.

Όταν ο δικαιούχος είναι φορέας της Γενικής Κυβέρνησης και το τακτικό προσωπικό του μισθοδοτείται από τον τακτικό προϋπολογισμό, το προσωπικό αυτό μπορεί να συμμετέχει στο έργο κατά τη διάρκεια του ωραρίου του (για το σύνολο ή μέρος αυτού), ή ακόμα και στο πλαίσιο του νόμιμου υπερωριακού χρόνου και κατά συνέπεια οι δαπάνες μισθοδοσίας του είναι δυνατό να επιβαρύνουν/δηλωθούν στο έργο, υπό την προϋπόθεση ότι οι δραστηριότητες/ενέργειες που αναλαμβάνονται από το προσωπικό στο πλαίσιο του έργου δεν αφορούν στα συνήθη καθήκοντά του, ή αλλιώς οι ενέργειες αυτές δεν θα εκτελούνταν εάν ο δικαιούχος δεν είχε αναλάβει το έργο.

Στην περίπτωση δικαιούχων συνεταιρισμού εργαζομένων του ν. 4430/2016, τα φυσικά πρόσωπα μέλη συνεταιρισμών εργαζομένων του ν. 4430/16, είναι δυνατόν να λογίζονται στο τακτικό προσωπικό του συνεταιρισμού και να συμμετέχουν ως τέτοια στο έργο, εφόσον το σύστημα αμοιβών και οι όροι εργασίας των φυσικών προσώπων/μελών προσομοιάζει με τα χαρακτηριστικά εξαρτημένης εργασίας και οι όροι αυτοί έχουν ρυθμιστεί είτε στο καταστατικό του συνεταιρισμού είτε με αποφάσεις της γενικής του συνέλευσης (άρθρο 26, §6.α), οι δε ρυθμίσεις αυτές έχουν καθολική εφαρμογή και δεν αφορούν ειδικά στο συγχρηματοδοτούμενο έργο.

2.2.2 Έκτακτο προσωπικό

Ως έκτακτο προσωπικό νοείται το σύνολο των φυσικών προσώπων που συμβάλλεται με το δικαιούχο, προκειμένου να απασχοληθεί ειδικά για την υλοποίηση του συγχρηματοδοτούμενου έργου («νέο» προσωπικό). Οι συμβάσεις αυτές μπορεί να είναι εργασίας ορισμένου χρόνου, πλήρους ή μερικής απασχόλησης, η διάρκεια και ο χρόνος λήξης των οποίων δεν μπορεί να υπερβαίνει τη διάρκεια και τον καταληκτικό χρόνο ολοκλήρωσης του έργου αντίστοιχα.

Οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου που συνάπτονται προκειμένου να εξυπηρετηθούν ανάγκες υλοποίησης συγχρηματοδοτούμενων έργων δύναται να ανανεώνονται είτε να επεκτείνονται χρονικά μέχρι την ολοκλήρωση του συγχρηματοδοτούμενου έργου.

Στις δαπάνες για την απασχόληση έκτακτου προσωπικού δύναται να περιλαμβάνονται και οι δαπάνες για αποζημίωση:

- φυσικών πρόσωπα τα οποία μπορεί να συμβάλλονται και με άλλους τύπους συμβάσεων (πχ μίσθωσης έργου) υπό την προϋπόθεση ότι εργάζονται υπό τις οδηγίες και, εάν δεν συμφωνηθεί διαφορετικά, στις εγκαταστάσεις του δικαιούχου ή/και στον τόπο υλοποίησης του έργου.
- υποτροφιών σε ερευνητές, προπτυχιακούς ή μεταπτυχιακούς φοιτητές, υποψήφιους διδάκτορες, οι οποίοι συμμετέχουν στην υλοποίηση του έργου με συμβάσεις ανταποδοτικής υποτροφίας, ως αντάλλαγμα για την απασχόλησή τους στο έργο και μόνο (βλέπε παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 4310/2014 (Α' 256) και παρ. 2 του άρθρου 54 του ν. 4009/2011 (Α' 195)) οι οποίες δίνονται σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο του δικαιούχου.
- φυσικών προσώπων, ανεξάρτητα από τη σχέση τους με το δικαιούχο, τα οποία

είτε συμμετέχουν σε επιτροπές, ομάδες εργασίας κ.λπ. για την υλοποίηση πράξεων, είτε υλοποιούν αυτόνομα προκαθορισμένο έργο με κατ' αποκοπή αμοιβή στο πλαίσιο πράξης, οι οποίες προβλέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις ή συνιστώνται και συγκροτούνται με διοικητικές ή κανονιστικές πράξεις (άρθρο 21 του νόμου 4354/2015).

2.3 Ποιο δεν θεωρείται προσωπικό στο έργο

Δεν θεωρείται προσωπικό στο έργο και κατά συνέπεια κάθε σχετική δαπάνη δεν μπορεί να περιληφθεί στις άμεσες δαπάνες προσωπικού, φυσικά πρόσωπα που εντάσσονται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Φυσικά πρόσωπα, τα οποία συμβάλλονται με το δικαιούχο και έχουν ως αντικείμενο συγκεκριμένο αυτοτελές παραδοτέο, το οποίο υλοποιούν με δικά τους μέσα και δαπάνες, εντός καθορισμένου χρονικού διαστήματος και με βάση προδιαγραφές που περιλαμβάνονται στη σύμβαση. Οι συμβάσεις αυτές εντάσσονται στην κατηγορία της ανάθεσης σε τρίτον και οι δαπάνες τους δεν αποτελούν δαπάνες προσωπικού, ανεξάρτητα από τον τίτλο που φέρουν στην προμετωπίδα τους (πχ σύμβαση έργου, υπηρεσιών, ιδιωτικό συμφωνητικό κλπ).

β) Σπουδαστές οι οποίοι λαμβάνουν υποτροφία από οποιαδήποτε πηγή, με σκοπό την οικονομική τους ενίσχυση για τη συνέχιση/ολοκλήρωση των σπουδών τους ή τη βράβευσή τους λόγω εξαιρετικών επιδόσεων και

γ) Φυσικά πρόσωπα τα οποία λαμβάνουν επιδόματα²μισθούς ή άλλες χρηματοδοτικές συνεισφορές που τους παρέχονται στο πλαίσιο της συμμετοχής τους σε δράσεις του ΕΚΤ.

Τα φυσικά αυτά πρόσωπα δεν λαμβάνουν τα παραπάνω ποσά ως αποζημίωση/αντάλλαγμα για την απασχόλησή τους στην υλοποίηση του έργου αλλά ως χρηματοδοτική συνεισφορά για τη συμμετοχή τους στο έργο και επομένως αποτελούν **συμμετέχοντες** σε δράσεις ΕΚΤ σύμφωνα με το Παράρτημα Ι του Καν. 1304/2013. Κατά συνέπεια τα επιδόματα, οι μισθοί ή/και οι άλλες χρηματοδοτικές συνεισφορές που παρέχονται στους συμμετέχοντες στο πλαίσιο μιας δράσης ΕΚΤ δεν εντάσσονται στην κατηγορία δαπανών «Άμεσες δαπάνες προσωπικού».

2.4 Απόφαση ανάθεσης καθηκόντων στο έργο/Απόφαση Υλοποίησης με Ίδια Μέσα (ΑΥΙΜ)

Το προσωπικό του δικαιούχου (τακτικό και έκτακτο), που θα απασχοληθεί για την υλοποίηση της πράξης καθορίζεται με Απόφαση της διοίκησης (ή του αρμόδιου οργάνου) του δικαιούχου. Στην ίδια απόφαση καθορίζονται:

- η χρονική διάρκεια απασχόλησης (έναρξη / λήξη),
- ο χρόνος απασχόλησης στο έργο (πλήρης απασχόληση του συμβατικού του χρόνου στο έργο, μερική απασχόληση βάση σταθερού ποσοστού του συμβατικού χρόνου, συμβατικές ώρες, ώρες πρόσθετης απασχόλησης, άλλο). Στην περίπτωση που η απασχόληση του προσωπικού στην πράξη αποτελεί σταθερό ποσοστό της μηνιαίας απασχόλησής του, η απόφαση προσδιορίζει το σταθερό ποσοστό,
- τα καθήκοντα του κάθε φυσικού προσώπου και το υπό εκτέλεση έργο που

² ΥΠΑΣΥΔ, αρ. 28

ανατίθενται στο συγκεκριμένο χρόνο, πάντοτε σε σχέση με Πακέτα Εργασίας, Παραδοτέα ή Φάσεις (χρονικές περιόδους) υλοποίησης του έργου.

Η χρονική διάρκεια της απόφασης δεν μπορεί να εκφεύγει των χρονικών ορίων της απόφασης υλοποίησης με ίδια μέσα ή του υποέργου (έναρξη / λήξη), **η δε ανάθεση καθηκόντων δύναται να προσδιορίζεται με την απόφαση υλοποίησης έργου με ίδια μέσα, ή τη σύμβαση εργασίας εφόσον αυτή συνάπτεται μετά την ΑΥΙΜ.**

3. Επιλέξιμες άμεσες δαπάνες προσωπικού (τακτικό & έκτακτο) με συμβάσεις εργασίας

3.1 Γενικά

3.1.1 Βασικές προϋποθέσεις

Βασική προϋπόθεση για την επιλεξιμότητα των δαπανών για αμοιβές προσωπικού που απασχολείται σε ένα συγχρηματοδοτούμενο έργο είναι η επαλήθευση του φυσικού αντικείμενου του έργου, για την υλοποίηση του οποίου οι δαπάνες αυτές κατέστησαν αναγκαίες. Ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες του έργου, το φυσικό αντικείμενο που εκτελέστηκε (δραστηριότητες που υλοποιήθηκαν) μπορεί να τεκμηριώνεται σε παραδοτέα ή σε εκθέσεις για το παραχθέν έργο στην περίοδο αναφοράς, σύμφωνα και με τα προβλεπόμενα στην Απόφαση Υλοποίησης με Ίδια Μέσα.

Το κόστος του δικαιούχου για την απασχόληση του προσωπικού στο έργο τεκμηριώνεται με βάση τη συμβατική σχέση που έχει με το δικαιούχο ή το νομικό πλαίσιο που ισχύει για την απασχόληση αυτή, τον τρόπο απασχόλησης στο έργο και το χρόνο απασχόλησής στο έργο.

Γενικά το προσωπικό του δικαιούχου μπορεί να συμμετέχει στο έργο στο πλαίσιο του συμβατικού του χρόνου και υπό προϋποθέσεις, του νομίμως επιτρεπόμενου υπερωριακού χρόνου, εκτός εάν το θεσμικό πλαίσιο που αφορά στην κατηγορία προσωπικού προβλέπει τη δυνατότητα πρόσθετης απασχόλησης (πέραν του συμβατικού χρόνου). Δαπάνες που απορρέουν από επιπρόσθετες συμβάσεις (υπηρεσιών, έργου κλπ) του δικαιούχου με οποιοδήποτε μέλος του προσωπικού του που συνδέεται με αυτόν με σύμβαση εργασίας (συμπεριλαμβανομένης της πράξης διορισμού) δεν είναι επιλέξιμες.

Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες δικαιούχος επιχορηγείται για τη λειτουργία του από τον κρατικό προϋπολογισμό ή από οποιαδήποτε άλλη πηγή χρηματοδότησης, πρέπει να αποδεικνύεται λογιστικά ότι για τις δαπάνες του προσωπικού που απασχολείται στο συγχρηματοδοτούμενο έργο δεν λαμβάνει διπλή χρηματοδότηση. Σε εφαρμογή της παραπάνω απαίτησης για μη διπλή χρηματοδότηση της ίδιας δαπάνης από τον τακτικό π/υ και τον π/υ δημοσίων επενδύσεων, οι δαπάνες προσωπικού που αφορούν σε δημοσίους υπαλλήλους ή υπαλλήλους του δημοσίου τομέα (ΙΔΑΧ, ΙΔΟΧ) που καλύπτονται από τον τακτικό προϋπολογισμό, μπορούν να δηλωθούν στο έργο σύμφωνα με αυτά που ακολουθούν στις επόμενες ενότητες, αλλά δεν **επαναχρηματοδοτούνται από το ΠΔΕ.**

3.1.2 Τρόποι απασχόλησης και επιλέξιμο κόστος προσωπικού

Το προσωπικό που συμβάλλεται με το δικαιούχο με πράξη διορισμού ή σύμβαση εργασίας, αορίστου ή ορισμένου χρόνου, πλήρους ή μερικής απασχόλησης, μπορεί να απασχοληθεί στο έργο με έναν από τους παρακάτω τρόπους:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Διαρθρωτικό
και Επενδυτικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

1. Πλήρης απασχόληση στο έργο, ήτοι για το σύνολο του συμβατικού του χρόνου,
2. Μερική απασχόληση στο έργο κατά σταθερό ποσοστό του συμβατικού του χρόνου,
3. Μερική απασχόληση στο έργο στη βάση ωρών, οι οποίες ανάλογα προς τις ανάγκες του έργου.

Σε κάθε μία από τις παραπάνω περιπτώσεις επιλέξιμο είναι το μέρος του μικτού κόστους απασχόλησης που αντιστοιχεί στο χρόνο που διατίθεται στο έργο. Το μικτό κόστος απασχόλησης αποτελείται από:

1. Μικτό μισθό απασχολούμενου, όπως αυτός ορίζεται στη σύμβαση εργασίας ή στον νομικό πλαίσιο που διέπει την κατηγορία στην οποία εντάσσεται ο απασχολούμενος, και κατά το μέρος που αυτός απασχολείται στις δραστηριότητες του έργου.
2. Εργοδοτικές εισφορές που αναλογούν στο μικτό μισθό του απασχολούμενου, οι οποίες αποδίδονται πράγματι από τον δικαιούχο, σύμφωνα με το εφαρμοζόμενο πλαίσιο περί κοινωνικής ασφάλισης που αφορά την κατηγορία του απασχολούμενου και την απασχόληση του στο έργο.
3. Επιδόματα/επιμίσθια ή άλλες αποζημιώσεις που σύμφωνα με τη σύμβαση ή/ με το θεσμικό πλαίσιο που αφορά στην κατηγορία του απασχολούμενου, αποδίδονται στον απασχολούμενο σε τακτική βάση (επίδομα θέσης κλπ), και δεν συνδέονται με τη συνολικότερη απόδοση ή και τη συμμετοχή του σε έργα του δικαιούχου.

Στο υπολογισμό του κόστους απασχόλησης **δεν περιλαμβάνονται:**

- κόστος τυχόν υπερωριακής απασχόλησης
- κόστος πρόσθετης απασχόλησης
- άλλες δαπάνες σχετιζόμενες με το προσωπικό, όπως πρόσθετη ιδιωτική ασφάλιση, δαπάνες εκπαίδευσης ή άλλες παροχές που προβλέπονται από το πλαίσιο λειτουργίας του δικαιούχου
- έκτακτες και κατά περίπτωση αμοιβές που συνδέονται με οποιοδήποτε άλλο πλαίσιο, όπως πχ επίτευξης στόχων, βραβείων κλπ
- αποζημιώσεις που καταβλήθηκαν με βάση το θεσμικό πλαίσιο και συνδέονται με το είδος της εργασίας (π.χ. αποζημιώσεις επιστημονικών καταδύσεων)
- κόστος μετακινήσεων.

Οι συμβάσεις εργασίας έχουν όλα τα δικαιώματα που απορρέουν από τη σχετική εργατική νομοθεσία π.χ, ετήσια άδεια, άδεια ασθενείας, άδεια μητρότητας κλπ. και τα ποσά που αντιστοιχούν στην εκπλήρωση αυτών των υποχρεώσεων κλπ. είναι επιλέξιμα, εφόσον βαρύνουν πραγματικά το δικαιούχο.

3.2 Δαπάνη απασχόλησης με βάση το μηνιαίο κόστος

3.2.1 Πλήρης απασχόληση στο έργο

Πλήρης απασχόληση φυσικού προσώπου στο έργο νοείται η διάθεση του συνολικού συμβατικού του χρόνου (100%) σε αυτό, δηλαδή για 8 ώρες ημερησίως και 5 ημέρες την εβδομάδα, ή σύμφωνα με τη σύμβασή του ή τη νομοθεσία που διέπει τη θέση του (π.χ. για 6 ώρες ημερησίως). Είναι η περίπτωση που το φυσικό πρόσωπο δεν απασχολείται σε καμία άλλη δραστηριότητα ή έργο του δικαιούχου. Η πλήρης απασχόληση στο έργο

πρέπει να προσδιορίζεται στην Απόφαση Ανάθεσης Καθηκόντων, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παράγραφο 2.4 και στην περίπτωση αυτή το κόστος του δικαιούχου μπορεί να δηλωθεί στο σύνολό του ως επιλέξιμη δαπάνη στο έργο.

Στην πλήρη απασχόληση στο έργο δεν απαιτείται σύστημα καταγραφής του χρόνου που το φυσικό πρόσωπο διαθέτει στο έργο π.χ. συνολικό απολογιστικό φύλλο χρονοχρέωσης (global timesheet) αλλά βεβαίωση αρμοδίου οργάνου για την απασχόληση του φυσικού προσώπου στο έργο σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην Απόφαση Ανάθεσης Καθηκόντων της παρ. 2.4 της παρούσας (π.χ. 100%).

Οι δαπάνες του μπορεί να υπολογίζονται και δηλώνονται στο έργο με έναν από τους 2 παρακάτω τρόπους:

α) Μηνιαίο κόστος απασχόλησης (στη βάση του πραγματικού κόστους)

Δηλώνεται το πραγματικό ποσό που καταβλήθηκε ανά μήνα από το δικαιούχο για αμοιβή του φυσικού προσώπου, καθώς και το ποσό που αποδόθηκε για ασφαλιστικές εισφορές, παρακρατηθέντος φόρου ή άλλων λοιπών κρατήσεων που προβλέπονται από το νόμο.

Όταν το φυσικό πρόσωπο δεν απασχολείται στο έργο για ένα ολόκληρο έτος το μέρος του κόστους για την απασχόλησή του που καταβάλλεται από το δικαιούχο σε μεταγενέστερο χρόνο π.χ. ετήσια άδεια, επιδόματα Πάσχα, Χριστουγέννων, αδειας, δηλώνονται από το δικαιούχο στο έργο, όταν πραγματοποιούνται οι σχετικές πληρωμές από το δικαιούχο και κατά το μέρος αυτών που αναλογεί στην απασχόλησή του στο έργο.

Για την επαλήθευση των σχετικών δαπανών απαιτούνται:

- Απόφαση Ανάθεσης Καθηκόντων, σύμφωνα με την παρ. 2.4
- Συμβατικό κείμενο, σύμφωνα με το πλαίσιο που διέπει το δικαιούχο. Δεν απαιτούνται συμβάσεις ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο για την περίπτωση μόνιμων δημοσίων υπαλλήλων ή ΙΔΑΧ φορέων του δημοσίου τομέα (φορείς της Γενικής Κυβέρνησης).
- Μισθοδοτική κατάσταση
- ΑΠΔ
- Απόδειξη καταβολής μισθού και επιδομάτων στον εργαζόμενο
- Απόδειξη πληρωμής ασφαλιστικών εισφορών
- Αποδεικτικά απόδοσης φόρου μισθωτών υπηρεσιών ή άλλων κρατήσεων
- Λογιστικές εγγραφές
- Βεβαίωση του υπευθύνου της διοίκησης η οποία συνυπογράφεται από τον απασχολούμενο σχετικά με το ποσοστό απασχόλησης του φυσικού προσώπου στην πράξη.

Επισημαίνεται ότι η πρόσληψη του έκτακτου προσωπικού πραγματοποιείται τηρώντας την ισχύουσα νομοθεσία και τις γενικές αρχές της συνθήκης ΕΚ, ειδικά την αρχή της ίσης μεταχείρισης, της μη διάκρισης, της ισότητας των φύλων και της διαφάνειας, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο σχετικό θεσμικό πλαίσιο του δικαιούχου.

β) Μέσο μηνιαίο κόστος απασχόλησης (στη βάση απλοποιημένου κόστους)

Όταν το φυσικό πρόσωπο απασχολείται στο έργο για το σύνολο του συμβατικού του χρόνου, είναι δυνατό να δηλώνεται στο έργο το μέσο μηνιαίο κόστος απασχόλησης το

οποίο προκύπτει από το τελευταίο τεκμηριωμένο ετήσιο κόστος απασχόλησης για το φυσικό πρόσωπο δια 12.

Το ετήσιο κόστος απασχόλησης υπολογίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.2 για περίοδο δώδεκα συνεχών ημερολογιακών μηνών, όπως αυτό αποτυπώνεται στο λογιστικό σύστημα του δικαιούχου. Σε περίπτωση μη διαθεσιμότητας των στοιχείων αυτών για 12 συνεχείς μήνες και εφόσον υφίστανται διαθέσιμα τεκμηριωμένα στοιχεία για περίοδο μικρότερη του δωδεκαμήνου τότε πραγματοποιείται αναγωγή αυτών σε δωδεκάμηνο. Εάν ούτε και αυτή η δυνατότητα υφίσταται τότε μπορεί να χρησιμοποιηθεί η συναφθείσα σύμβαση, αναγομένη σε δωδεκάμηνο.

Στον πίνακα που ακολουθεί, δίδονται παραδείγματα υπολογισμού του μέσου μηνιαίου κόστους απασχόλησης:

Παράδειγμα 1

Για απασχολούμενο με σύμβαση πλήρους απασχόλησης κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος (ή δώδεκα συνεχείς ημερολογιακούς μήνες) καταβλήθηκαν 30.000 € και εργοδοτικές εισφορές 9.000 €.

Το μέσο μηνιαίο κόστος απασχόλησης είναι: $(30.000+9.000)/12=3.250$ €.

Παράδειγμα 2

Για απασχολούμενο με σύμβαση πλήρους απασχόλησης κατά το προηγούμενο έτος καταβλήθηκαν 16.000 € και εργοδοτικές εισφορές 4.800 €. Τα δεδομένα αυτά προέρχονται από 9μηνια απασχόληση.

Το μέσο μηνιαίο κόστος απασχόλησης είναι: $[(16.000+4.800)*(12/9)]/12 = 2.311,11$ €.

Παράδειγμα 3

Για απασχολούμενο με τον οποίο συνάπτεται σύμβαση στον ιδιωτικό τομέα με μηνιαίες μικτές αποδοχές 1.200€ και εργοδοτικές εισφορές 13% το μέσο μηνιαίο κόστος απασχόλησης είναι: $[1.200+(1.200*13%)]*12/12 = 1.582$ €.

Παράδειγμα 4

Για απασχολούμενο με σύμβαση 5ωρης απασχόλησης κατά το προηγούμενο έτος καταβλήθηκαν 16.000 € και εργοδοτικές εισφορές 4.800 €.

Το μέσο μηνιαίο κόστος για πλήρη, σύμφωνα με τη σύμβασή του, 5ωρη καθημερινή απασχόληση στο έργο είναι: $(16.000+4.800)*12 = 1.733,33$ €.

Παράδειγμα 5

Για απασχολούμενο με σύμβαση 4ωρης απασχόλησης κατά το προηγούμενο έτος καταβλήθηκαν 16.000 € και εργοδοτικές εισφορές 4.800 €. Τα δεδομένα αυτά προέρχονται από 11μηνια απασχόληση.

Το μηνιαίο κόστος για πλήρη, σύμφωνα με τη σύμβασή του, 4ωρη καθημερινή απασχόληση στο έργο είναι: $[(16.000+4.800)*(12/11)]/12 = 1.890,91$ €.

Το μέσο μηνιαίο κόστος απασχόλησης που υπολογίζεται σύμφωνα με το κανόνα του

1720, αποτελεί μοναδιαίο κόστος κατά την έννοια του άρθρου 67(1)β) του Καν. 1303/2013, με μικρές διαφοροποιήσεις. Για παράδειγμα η πρόσκληση και η απόφαση ένταξης δεν περιλαμβάνει τα ακριβή μηνιαία κόστη απασχόλησης του προσωπικού στο έργο. Επιπλέον τα κόστη αυτά είναι ατομικά, δηλαδή το κάθε φυσικό πρόσωπο έχει το δικό του μέσο μηνιαίο κόστος απασχόλησης και σε αντίθεση με τις άλλες επιλογές απλοποιημένου κόστους δύνανται να τροποποιούνται κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου (βλέπε και ενότητα 3.3.3).

Ωστόσο απαιτείται εκ των προτέρων τεκμηρίωση τους πριν την έναρξη υλοποίησης του έργου και ειδικότερα κατά την υποβολή του πρώτου ΔΔΔ (βλέπε και ενότητα 2.2.2 του Οδηγού Διαχειριστικών Επαληθεύσεων).

Όπως ισχύει για όλα τα απλοποιημένα κόστη, οι δαπάνες αμοιβών προσωπικού που δηλώνονται με βάση το μέσο μηνιαίο κόστος δεν επαληθεύονται με βάση παραστατικά δαπανών, δηλαδή δεν επαληθεύεται η καταβολή της μισθοδοσίας, η απόδοση φόρων και ασφαλιστικών εισφορών κλπ, ούτε η λογιστική τους καταχώρηση στα βιβλία του δικαιούχου.

Για τη δήλωση και επαλήθευση δαπανών, με βάση το μέσο μηνιαίο κόστος, απαιτούνται:

- Απόφαση Ανάθεσης Καθηκόντων σύμφωνα με την παρ. 2.4
- Συμβατικό κείμενο, σύμφωνα με το πλαίσιο που διέπει το δικαιούχο. Δεν απαιτούνται συμβάσεις ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο για την περίπτωση μόνιμων δημοσίων υπαλλήλων ή ΙΔΑΧ φορέων του δημοσίου τομέα (φορείς της Γενικής Κυβέρνησης).
- Μισθοδοτική κατάσταση από την οποία επιβεβαιώνεται ότι το φυσικό πρόσωπο εντάσσεται στο προσωπικό του δικαιούχου και ο πραγματικός χρόνος απασχόλησης του φυσικού προσώπου στο δικαιούχο με βάση τον οποίο προκύπτει το μισθολογικό κόστος (π.χ. ο απασχολούμενος δεν έχει πάρει μακρόχρονη άδεια ή άδεια ασθενείας που δεν επιβαρύνει το δικαιούχο)
- Βεβαίωση του υπευθύνου της διοίκησης η οποία συνυπογράφεται από τον απασχολούμενο σχετικά με το ποσοστό απασχόλησης του φυσικού προσώπου στην πράξη.
- Στοιχεία τεκμηρίωσης μηνιαίου κόστους ως απλοποιημένης δαπάνης.

Δεν απαιτούνται άλλα παραστατικά δαπανών.

Σημειώνεται ότι το ποσό του μέσου μηνιαίου κόστους απασχόλησης που δηλώνεται στο έργο απομειώνεται, εφόσον ο χρόνος απασχόλησης του φυσικού προσώπου στο έργο διαφοροποιείται από αυτόν της σύμβασής του.

Είναι δυνατόν η αρμόδια ΔΑ να έχει θέσει ανώτατα όρια επιλέξιμης της δαπάνης προσωπικού ανά μονάδα χρόνου, πχ 2.200,00 €/μήνα.

Στην περίπτωση αυτή η επιλέξιμη δαπάνη για τα ανωτέρω παραδείγματα θα είναι:

παραδείγματα	1	2	3	4	5
υπολογισθείσα δαπάνη (€/μήνα)	3.250,00	2.311,11	1.582,00	2.773,33	1.890,91
επιλέξιμη δαπάνη (€/μήνα)	2,200,00	2.200,00	1.582,00	2.200,00	1.890,91

3.2.2 Μερική απασχόληση στο έργο κατά σταθερό ποσοστό

Το φυσικό πρόσωπο απασχολείται στο έργο για σταθερό μέρος (ποσοστό) του μηνιαίου συμβατικού του χρόνου. Ο τρόπος απασχόλησης του φυσικού προσώπου στο έργο πρέπει να προσδιορίζεται σαφώς στην Απόφαση Ανάθεσης Καθηκόντων σύμφωνα με την παρ. 2.4.

Δεν απαιτείται σύστημα καταγραφής του χρόνου που το φυσικό πρόσωπο απασχολείται στο έργο π.χ. συνολικό απολογιστικό φύλλο χρονοχρέωσης (global timesheet), αλλά βεβαίωση αρμοδίου οργάνου για την απασχόληση του φυσικού προσώπου στο έργο σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην Απόφαση Ανάθεσης Καθηκόντων της παρ. 2.4 της παρούσας (π.χ. 40% του μηνιαίου συμβατικού χρόνου).

Η δαπάνη για την απασχόλησή του φυσικού προσώπου στο έργο υπολογίζεται και δηλώνεται όπως και στην ενότητα 3.2.1, και πιο συγκεκριμένα:

1. είτε στη βάση του πραγματικού κόστους, ως σταθερό ποσοστό του πραγματικού κόστους απασχόλησης, βάση παραστατικών
2. είτε στη βάση απλοποιημένου κόστους ως σταθερό ποσοστό του μέσου μηνιαίου κόστους απασχόλησης του συγκεκριμένου φυσικού προσώπου, χωρίς έλεγχο παραστατικών.

Για την επαλήθευση των δαπανών απαιτούνται τα έγγραφα που αναφέρονται στην παράγραφο 3.2.1 α) και β) αντιστοίχως.

Παράδειγμα

Στην απόφαση αυτεπιστασίας προσδιορίζεται ότι το φυσικό πρόσωπο θα απασχολείται στο έργο για το 25% του μηνιαίου χρόνου εργασίας του από 1.1.2019 έως 30.06.2020. Για κάθε έναν από τους μήνες θα δηλώνεται στο έργο το 25% του μηνιαίου κόστους απασχόλησης ανάλογα με τον τρόπο που επιλέγεται ως εξής:

Εάν η δαπάνη δηλώνεται στη βάση πραγματικού κόστους τότε επαληθεύεται βάσει παραστατικών, για το σύνολό της και δηλώνεται ως επιλέξιμη για το έργο μόνο το 25% αυτής.

Εάν για το ίδιο φυσικό πρόσωπο επιλέγεται η δήλωση δαπανών με βάση το μέσο μηνιαίο κόστος απασχόλησης τότε:

α) υπολογίζεται το μέσο μηνιαίο κόστος απασχόλησης διαιρώντας το τελευταίο ετήσιο μικτό κόστος για το φυσικό πρόσωπο δια 12, σύμφωνα με τα παραδείγματα της παρ. 3.2.1. β).

β) δηλώνεται ως δαπάνη στο έργο για κάθε μήνα το 25% του μέσου μηνιαίου κόστους απασχόλησης, που υπολογίστηκε κατά τα ανωτέρω, για τους μήνες που διαρκεί η απασχόληση του φυσικού προσώπου στο έργο, εφόσον επαληθεύεται ότι το φυσικό πρόσωπο πράγματι απασχολήθηκε στο έργο για το 25% του εργασιακού του χρόνου.

Στην περίπτωση μερικής απασχόλησης φυσικού προσώπου στο έργο κατά σταθερό ποσοστό του συμβατικού του χρόνου, η υπερωριακή απασχόληση είναι επιλέξιμη μόνο όταν οι δαπάνες δηλώνονται στη βάση του πραγματικού κόστους.

3.3 Δαπάνη προσωπικού με βάση το ωριαίο κόστος

3.3.1 Απασχόληση εντός του συμβατικού χρόνου

Το φυσικό πρόσωπο απασχολείται στο έργο στη βάση ωρών που γενικά διαφοροποιούνται από μήνα σε μήνα.

Το κόστος απασχόλησης υπολογίζεται ως το γινόμενο του αριθμού των ωρών που το φυσικό πρόσωπο απασχολήθηκε στο έργο, όπως προκύπτει από επίσημο σύστημα καταγραφής της ανθρωποαπασχόλησης (timesheet) και του ετήσιου ωριαίου κόστους απασχόλησης.

Το ωριαίο κόστος απασχόλησης του προσωπικού του δικαιούχου που απασχολείται στο έργο υπολογίζεται ως το πηλίκο του τελευταίου τεκμηριωμένου (12 συνεχείς μήνες) ετήσιου κόστους απασχόλησης, όπως αυτό προσδιορίζεται στην ενότητα 3.1.2, και αποτυπώνεται στο λογιστικό σύστημα του δικαιούχου δια του αριθμού των 1720 παραγωγικών ωρών.

Σε περίπτωση έλλειψης των στοιχείων αυτών για την τεκμηρίωση του ετήσιου μικτού κόστους απασχόλησης, και εφόσον υφίστανται διαθέσιμα στοιχεία για περίοδο μικρότερη του δωδεκαμήνου τότε πραγματοποιείται αναγωγή αυτών σε δωδεκάμηνο. Εάν ούτε και αυτή η δυνατότητα υφίσταται τότε μπορεί να χρησιμοποιηθεί η συναφθείσα σύμβαση, αναγομένη σε δωδεκάμηνο.

Ο αριθμός 1720 αντιστοιχεί στον αριθμό των παραγωγικών ωρών ενός φυσικού προσώπου με σύμβαση πλήρους απασχόλησης οκτώ (8) ωρών ημερησίως και πενθήμερης εργασίας. Εάν το φυσικό πρόσωπο συμβάλλεται με το δικαιούχο με σύμβαση μερικής απασχόλησης (π.χ. πέντε (5) ώρες ημερησίως και πενθήμερη εργασία), ο αριθμός των ετήσιων παραγωγικών ωρών υπολογίζεται ως αναλογία των 1720 ωρών (πχ στη συγκεκριμένη περίπτωση 8/5).

Λαμβάνοντας υπόψη τα αναφερόμενα στις προηγούμενες παραγράφους, δίδονται τα ακόλουθα παραδείγματα υπολογισμού ωριαίου κόστους:

Παράδειγμα 1

Για απασχολούμενο με σύμβαση πλήρους απασχόλησης κατά το προηγούμενο έτος καταβλήθηκαν 20.000 € και εργοδοτικές εισφορές 6.000 €.

Το ωριαίο κόστος απασχόλησης είναι: $(20.000+6.000)/1.720=15,12$ €.

Παράδειγμα 2

Για απασχολούμενο με σύμβαση πλήρους απασχόλησης κατά το προηγούμενο έτος καταβλήθηκαν 16.000 € και εργοδοτικές εισφορές 4.800 €. Τα δεδομένα αυτά προέρχονται από 9μηνη απασχόληση.

Το ωριαίο κόστος απασχόλησης είναι: $[(16.000+4.800)*(12/9)]/1.720=16,12$ €.

Παράδειγμα 3

Για απασχολούμενο με σύμβαση 5ωρης απασχόλησης κατά το προηγούμενο έτος καταβλήθηκαν 16.000 € και εργοδοτικές εισφορές 4.800 €.

Το ωριαίο κόστος απασχόλησης είναι: $[(16.000+4.800)*(8/5)]/1.720=19,35$ €.

Παράδειγμα 4

Για απασχολούμενο με σύμβαση 5ωρης απασχόλησης κατά το προηγούμενο έτος καταβλήθηκαν 16.000 € και εργοδοτικές εισφορές 4.800 €. Τα δεδομένα αυτά προέρχονται από 11μηνη απασχόληση.

Το ωριαίο κόστος απασχόλησης είναι: $[(16.000+4.800)*(8/5)*(12/11)]/1.720=21,11€$.

Το ωριαίο κόστος απασχόλησης που υπολογίζεται σύμφωνα με το κανόνα του 1720, αποτελεί μοναδιαίο κόστος κατά την έννοια του άρθρου 67(1)β) του Καν. 1303/2013, με μικρές διαφοροποιήσεις. Για παράδειγμα η πρόσκληση και η απόφαση ένταξης δεν περιλαμβάνει τα ακριβή ωριαία κόστη απασχόλησης του προσωπικού στο έργο. Επιπλέον τα κόστη αυτά είναι ατομικά, δηλαδή το κάθε φυσικό πρόσωπο έχει το δικό του ωριαίο κόστος απασχόλησης.

Ωστόσο απαιτείται εκ των προτέρων τεκμηρίωση του πριν την έναρξη υλοποίησης του έργου και ειδικότερα κατά την υποβολή του πρώτου ΔΔΔ (βλέπε και ενότητα 2.2.2 του Οδηγού Διαχειριστικών Επαληθεύσεων).

Επιπλέον σε αντίθεση με τις άλλες επιλογές απλοποιημένου κόστους δύνανται να τροποποιούνται κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου (βλέπε και ενότητα 3.3.3).

Όπως ισχύει για όλα τα απλοποιημένα κόστη, οι δαπάνες αμοιβών προσωπικού που δηλώνονται με βάση το ωριαίο κόστος δεν επαληθεύονται παραστατικά δαπανών, ούτε ελέγχεται η καταβολή της μισθοδοσίας, η απόδοση φόρων και ασφαλιστικών εισφορών κλπ, ούτε η λογιστική τους καταχώρηση στα βιβλία του δικαιούχου.

Για τη δήλωση δαπανών με βάση το ωριαίο κόστος και την επαλήθευσή τους απαιτούνται:

- Απόφαση Ανάθεσης Καθκόντων σύμφωνα με την παρ. 2.4
- Συμβατικό κείμενο, σύμφωνα με το πλαίσιο που διέπει το δικαιούχο. Δεν απαιτούνται συμβάσεις ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο για την περίπτωση μόνιμων δημοσίων υπαλλήλων ή ΙΔΑΧ φορέων του δημοσίου τομέα (φορείς της Γενικής Κυβέρνησης).
- Συνολικά φύλλα χρονοχρέωσης (global timesheets) για κάθε απασχολούμενο υπογεγραμμένα από τον ίδιο και αρμόδιο όργανο του δικαιούχου.
- Στοιχεία τεκμηρίωσης του υπολογισμού του ωριαίου κόστους απασχόλησης.

Δεν απαιτούνται άλλα παραστατικά δαπανών.

Στις περιπτώσεις που μια πρόσκληση υποβολής προτάσεων ορίζει ανώτατο όριο επιλέξιμης δαπάνης προσωπικού:

α) ανά ώρα, πχ 18,00 €/ώρα. Στην περίπτωση αυτή το επιλέξιμο ωριαίο κόστος είναι είτε το ανώτατο ωριαίο κόστος που ορίζεται στην πρόσκληση εάν το υπολογιζόμενο είναι μεγαλύτερο, είτε το υπολογιζόμενο όταν το αυτό δεν ξεπερνά το ανώτατο όριο. Έτσι εάν η αρμόδια ΔΑ έχει θέσει ως ανώτατο όριο τα 18 €/ώρα όριο τότε για τα προηγθέντα η επιλέξιμη δαπάνη θα είναι:

Παραδείγματα	1	2	3	4
υπολογισθείσα δαπάνη (€/ώρα)	15,12	16,12	19,35	21,11
επιλέξιμη δαπάνη (€/ώρα)	15,12	16,12	18,00	18,00

β) ανώτατο όριο δαπάνης προσωπικού ανά ανθρωπομήνα πλήρους απασχόλησης (π.χ. 4.000 €), το ποσό αυτό αποτελεί το μέγιστο ποσό που μπορεί να θεωρηθεί επιλέξιμο για έναν ανθρωπομήνα πλήρους απασχόλησης 8 ωρών ημερησίως ή 1720 ωρών ανά έτος στην πράξη.

Στην περίπτωση αυτή προκύπτει ότι το ανώτατο επιλέξιμο μικτό ωριαίο κόστος απασχόλησης είναι $(4000€ \cdot 12) / 1720 = 27,9€$. Επομένως η δήλωση δαπανών θα γίνει με βάση το μικτό ωριαίο κόστος απασχόλησης του φυσικού προσώπου, σύμφωνα με την ΥΠΑΣΥΔ, αλλά εάν αυτό υπερβαίνει το ανώτατο επιλέξιμο ωριαίο κόστος απασχόλησης που προκύπτει από τον περιορισμό της πρόσκλησης, επιλέξιμο είναι το ανώτατο ωριαίο κόστος της πρόσκλησης.

γ) ανώτατο όριο δαπάνης προσωπικού ανά μήνα (π.χ. 4.000 €), το ποσό αυτό αποτελεί το ανώτατο όριο επιλέξιμης δαπάνης κατά άτομο για ένα μήνα, ανεξάρτητα από τις ώρες που απασχολείται στο έργο στο μήνα αναφοράς.

Το επιλέξιμο ωριαίο κόστος απασχόλησης υπολογίζεται με βάση το μικτό ετήσιο μισθολογικό κόστος (12 συνεχείς μήνες) και των ετήσιων συμβατικών ωρών π.χ. 1720 ώρες.

Εάν π.χ. το μικτό ετήσιο μισθολογικό κόστος είναι 60.000€ ($5.000€ \cdot 12$), το ωριαίο κόστος είναι 34,88€ ($60.000 / 1720$).

Η μηνιαία δαπάνη για αμοιβή του συγκεκριμένου φυσικού προσώπου που δηλώνεται στο έργο, εάν απασχοληθεί πλήρως σε ένα μήνα που έστω έχει 168 εργάσιμες ώρες είναι 5.859€ ($168 \text{ ώρες} \cdot 34,88€$), ωστόσο επιλέξιμο ποσό για το έργο μπορεί να είναι μόνο το ποσό των 4.000€. Εάν το φυσικό πρόσωπο απασχοληθεί για 84 ώρες στο συγκεκριμένο μήνα το ποσό που δηλώνεται είναι 2.929,92€ ($84 \text{ ώρες} \cdot 34,88€$), το οποίο εφόσον είναι κατώτερο από το όριο των 4.000€ είναι επιλέξιμο στο σύνολό του.

3.3.2 Φύλλα χρονοχρέωσης

Η δήλωση δαπανών προσωπικού που συμμετέχει στο έργο βάσει ωρών (ωριαίο κόστος απασχόλησης), συνοδεύεται υποχρεωτικά από μηνιαία συνολικά απολογιστικά φύλλα χρονοχρέωσης. Στο φύλλο χρονοχρέωσης αποτυπώνεται, σε επίπεδο φυσικού προσώπου, ο πραγματικός χρόνος απασχόλησής του ανά ημέρα στο δικαιούχο στο πλαίσιο του παραγωγικού και του τυχόν πρόσθετου/ χρόνου απασχόλησης του π.χ. ώρες απασχόλησης σε δραστηριότητες στο δικαιούχο, ώρες απασχόλησης σε έργα του ΕΣΠΑ, έργα που χρηματοδοτούνται απ' ευθείας από την Ευρωπαϊκή Ένωση, λοιπά έργα, κλπ).

Το φύλλο χρονοχρέωσης **περιλαμβάνει επίσης το ετήσιο παραγωγικό χρόνο του φυσικού προσώπου καθώς και το συνολικό χρόνο που το φυσικό πρόσωπο έχει διαθέσει σε έργα μέχρι την ημερομηνία αναφοράς** του μηνιαίου συνολικού φύλλου χρονοχρέωσης, ώστε να δίνεται η δυνατότητα παρακολούθησης του μέγιστου ορίου ωρών που μπορεί το φυσικό πρόσωπο να διαθέσει σε έργα (1720 ώρες ή συμβατικός χρόνος ή πρόσθετος χρόνος).

Τα μηνιαία αναλυτικά απολογιστικά φύλλα χρονοχρέωσης υπογράφονται από τον απασχολούμενο και τον υπεύθυνο της διοίκησης του δικαιούχου.

3.3.3 Τροποποίηση του ωριαίου κόστους απασχόλησης

Το ωριαίο κόστος απασχόλησης παραμένει σταθερό κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου. Εάν πρόκειται για πράξεις με μεγάλη διάρκεια (κατά κανόνα άνω του ενός έτους), το ωριαίο κόστος μπορεί να επαναπροσδιορίζεται κατά τη διάρκεια υλοποίησης της πράξης με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία για το ετήσιο κόστος απασχόλησης του κάθε φυσικού προσώπου, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό δεν επηρεάζει τον εγκεκριμένο συνολικό προϋπολογισμό του έργου.

Ωστόσο επισημαίνεται ότι εφόσον το ωριαίο κόστος υπολογίζεται κατά κανόνα στη βάση ιστορικών στοιχείων κόστους, δεν μπορεί να τροποποιείται οποτεδήποτε, αλλά σε συγκεκριμένα ορόσημα στη διάρκεια υλοποίησης του έργου τα οποία καλό είναι να έχουν προσδιοριστεί εκ των προτέρων και πάντως όχι σε διάστημα μικρότερο, των 12 μηνών από την έναρξη υλοποίησης του έργου. Επιπλέον, οι όποιες μεταβολές στα δεδομένα υπολογισμού θα πρέπει να οδηγούν σε πραγματική αλλαγή του ωριαίου κόστους απασχόλησης η οποία επιδρά και στο συνολικό κόστος του έργου. Για παράδειγμα η αλλαγή μισθού σε ένα φυσικό πρόσωπο κατά την διάρκεια υλοποίησης του έργου δεν οδηγεί αυτόματα σε αλλαγή του ωριαίου κόστους απασχόλησης, διότι το τελευταίο πρέπει να στηρίζεται σε δεδομένα μισθοδοσίας των τελευταίων 12 μηνών πριν την τροποποίηση. Συνεπώς ακόμα κι αν άλλαζε το ωριαίο κόστος, η επίπτωση της αλλαγής αυτής θα ήταν μη σημαντική.

Τέλος θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι η συχνή αλλαγή του ωριαίου κόστους αναιρεί τη σταθερότητα και απλοποίηση που προσπαθεί να επιτύχει η εφαρμογή του στον υπολογισμό των δαπανών προσωπικού. Συνεπώς θα πρέπει να συνεκτιμάται και η σχέση κόστους/οφέλους από την όποια τροποποίηση. Έτσι για παράδειγμα η τροποποίηση του ωριαίου κόστους ενός φυσικού προσώπου στο τέλος του πρώτου έτους ενός έργου που διαρκεί συνολικά 15 μήνες ώστε να αυξηθεί οριακά ή λίγο το ωριαίο κόστος, μπορεί να προκαλέσει μεγαλύτερο διοικητικό βάρος σε σχέση με το όφελος στο δικαιούχο, συμπεριλαμβανομένης της πιθανότητας λαθών, από το αναμενόμενο όφελος.

3.3.4 Δαπάνη προσωπικού για Πρόσθετη Απασχόληση

Στις περιπτώσεις που η νομοθεσία ορίζει ότι συγκεκριμένες κατηγορίες προσωπικού μπορούν να απασχοληθούν πρόσθετα του συμβατικού τους χρόνου, η πρόσθετη απασχόληση αποζημιώνεται σύμφωνα με το ωριαίο κόστος απασχόλησης που υπολογίζεται για το συμβατικό χρόνο του φυσικού προσώπου³.

Ωστόσο, εάν από ειδικότερες ρυθμίσεις που αφορούν στις αποζημιώσεις από πρόσθετη απασχόληση, προκύπτει ότι οι αποζημιώσεις αυτές δεν βαρύνονται με ασφαλιστικές εισφορές, το ωριαίο κόστος για την πρόσθετη απασχόληση υπολογίζεται όπως και το ωριαίο κόστος απασχόλησης του συμβατικού χρόνου, αφαιρουμένων των εργοδοτικών εισφορών που δεν επιβαρύνουν τον δικαιούχο. (βλέπε τη με αριθμ. πρωτ. Φ10042/οικ.13567/329/8.6.2018 εγκύκλιο του Υπ. Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Συμπληρωματικές οδηγίες για τον προσδιορισμό των συντάξιμων αποδοχών και σχετικών κρατήσεων δημοσίων υπαλλήλων και λειτουργών»).

³ΥΠΑΣΥΔ, αρ. 12, παρ. 8

Παράδειγμα υπολογισμού ωριαίου κόστους πρόσθετης απασχόλησης

Σύμφωνα με την υφιστάμενη νομοθεσία για τα μέλη ΔΕΠ ισχύουν τα εξής:

1. Τα μέλη ΔΕΠ, μπορούν να αποζημιωθούν πρόσθετα, για πρόσθετο έργο, από τον ΕΛΚΕ του ΑΕΙ, λαμβανομένων υπόψη των όποιων περιορισμών ισχύουν για τα όρια αμοιβών σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.
2. Τα μέλη ΔΕΠ οφείλουν να διδάσκουν 6 (ή 8 μετά από απόφαση) ώρες εβδομαδιαίως και να παρευρίσκονται στο Ίδρυμα για την κάλυψη λοιπών υποχρεώσεων 12 ώρες εβδομαδιαίως. Πρακτικά η πρόβλεψη αυτή έχει μεταφραστεί διαχρονικά ότι ο συμβατικός χρόνος των μελών ΔΕΠ είναι 18 ώρες ανά εβδομάδα (20 από το 1997 έως και το 2014), δηλαδή λιγότερες από 40 ώρες που αντιστοιχούν στην τυπική πλήρη απασχόληση των 8 ωρών ημερησίως και 5 ημερών εβδομαδιαίως. Συνεπώς για τον υπολογισμό του ετήσιου ωριαίου κόστους απασχόλησης χρησιμοποιείται συντελεστής pro rata και ο αριθμός των ετήσιων παραγωγικών ωρών υπολογίζεται σε $1720 \cdot 18/40$, με το οποίο αποτέλεσμα.
3. Ο κατά τα παραπάνω προσδιοριζόμενος συμβατικός χρόνος ενός μέλους ΔΕΠ με το ΑΕΙ, αντιστοιχεί σε υποχρεώσεις στο Ίδρυμα για τις οποίες το μέλος ΔΕΠ δεν λαμβάνει πρόσθετη αμοιβή (διδασκαλία, διοικητικές υποχρεώσεις, ίδια συμμετοχή σε ερευνητικά έργα, διπλωματικές εργασίες κλπ).
4. Η πρόσθετη αποζημίωση δεν επιφέρει υποχρέωση για απόδοση εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών από το ΑΕΙ.

Σύμφωνα με την ΥΠΑΣΥΔ η πρόσθετη απασχόληση αποζημιώνεται με το ωριαίο κόστος απασχόλησης, που προκύπτει με τα δεδομένα της συμβατικής απασχόλησης του μέλους ΔΕΠ.

Συνεπώς εάν ένα μέλος ΔΕΠ κατά τους περασμένους 12 συνεχείς μήνες πριν την απόφαση ένταξης/αίτηση χρηματοδότησης είχε:

Μικτός μισθός: $3000 \cdot 12 = 36.000\text{€}$

Εργοδοτικές εισφορές: έστω $20\% \cdot 36.000 = 7.200\text{€}$

Επιδόματα σε σταθερή βάση: $500 \cdot 12 = 6.000\text{€}$

Τότε για το συμβατικό χρόνο (βλέπε σημείο 2 ανωτέρω),

Το ετήσιο μικτό κόστος απασχόλησης : $36000 + 7200 + 6000 = 49.200\text{€}$

Ετήσιο μικτό ωριαίο κόστος απασχόλησης:

$49.200 / ((18/40) / 1720) = 49.200 / 774 = 63,56\text{€/ώρα}$

Δεδομένου όμως ότι για την πρόσθετη απασχόληση το ΑΕΙ δεν επιβαρύνεται με εργοδοτικές ασφαλιστικές εισφορές, το κόστος του δικαιούχου για την πρόσθετη απασχόληση περιορίζεται στο μικτό μισθό και τα σταθερά επιδόματα που ενσωματώνονται στις ετήσιες αποδοχές. Επομένως:

Ετήσιο μικτό ωριαίο κόστος πρόσθετης απασχόλησης: $42.000 / (((18/40) / 1720)) = 42.000 / 774 = 54.3\text{€/ώρα}$.

3.3.5 Μέγιστος χρόνος απασχόλησης προσωπικού σε συγχρηματοδοτούμενα έργα

Ο χρόνος απασχόλησης προσωπικού σε συγχρηματοδοτούμενο έργο περιλαμβάνει τον πραγματικό χρόνο εργασίας σε επίπεδο φυσικού προσώπου που αναλώνεται στο έργο. Ο χρόνος αυτός υπόκειται σε ανώτατα όρια τα οποία καθορίζονται λαμβάνοντας υπόψη τον συμβατικό χρόνο απασχόλησης του προσωπικού στο φορέα (ώρες εργασίας που προβλέπονται από τη σύμβαση εργασίας, το θεσμικό πλαίσιο κλπ).

Εφόσον ο χρόνος απασχόλησης του φυσικού προσώπου στο έργο δηλώνεται με βάση το ωριαίο κόστος απασχόλησης και αφορά στο συμβατικό του χρόνο, **ο μέγιστος διαθέσιμος χρόνος για απασχόληση σε συγχρηματοδοτούμενα έργα δεν μπορεί να υπερβαίνει κατά μέγιστο τις 1720 ώρες ανά έτος, στην περίπτωση της τυπικής πλήρους απασχόλησης 8 ωρών ημερησίως ή τον αριθμό των ετήσιων ωρών που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό του ωριαίου κόστους απασχόλησης (pro rata), για την περίπτωση συμβάσεων εργασίας μερικής απασχόλησης (ωράριο μικρότερο των 8 ωρών ημερησίως).**

Εάν μέρος των 1720 ετήσιων παραγωγικών ωρών ή των ανάλογων για συμβάσεις μερικής απασχόλησης φυσικού προσώπου, διατίθεται υποχρεωτικά σε ανελαστικές και απορρέουσες από τη σύμβασή του δραστηριότητες στο δικαιούχο, τότε ο μέγιστος διαθέσιμος χρόνος για απασχόληση σε ένα ή περισσότερα συγχρηματοδοτούμενα έργα είναι κατά μέγιστο 1720 ώρες μείον τις ώρες που είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση των ανελαστικών συμβατικών του υποχρεώσεων.

Κατά συνέπεια για την περίπτωση ενός μέλους της ομάδας έργου που π.χ. έχει 1.200 ετήσιες συμβατικές ώρες για την εκπλήρωση ανελαστικών υποχρεώσεων στο φορέα του, ο διαθέσιμος χρόνος για απασχόληση σε συγχρηματοδοτούμενες πράξεις δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 520 ώρες ετησίως, [(1720-1200)=520].

Σε ότι αφορά **την πρόσθετη απασχόληση** πέραν του συμβατικού χρόνου του φυσικού προσώπου, ο μέγιστος αριθμός ωρών που μπορεί να δηλωθεί και αποζημιωθεί από συγχρηματοδοτούμενα έργα, υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη ότι **η συνολική απασχόληση που μπορεί να δηλωθεί σε επίπεδο φυσικού προσώπου (συμβατικός και πρόσθετος χρόνος) δεν μπορεί να ξεπερνά τις 1720 ώρες ετησίως.**

3.4 Δαπάνη προσωπικού για Υπερωριακή Απασχόληση

Η δαπάνη για υπερωριακή απασχόληση στο έργο είναι επιλέξιμη όταν το προσωπικό απασχολείται στο έργο στη βάση πλήρους ή μερικής απασχόλησης κατά σταθερό ποσοστό, και οι δαπάνες δηλώνονται με πραγματικά παραστατικά. Η υπερωριακή απασχόληση τεκμηριώνεται μέσω των παραστατικών που αναφέρονται στην παράγραφο 3.2.1 α).

Οι υπερωρίες υπόκεινται στα εκάστοτε όρια υπερωριακής απασχόλησης (π.χ. για τους φορείς που υπάγονται στο ν. 4354/2015 μέχρι 120 ώρες ανά εξάμηνο) και αμείβονται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις που διέπουν τις υπερωρίες.

Αντίθετα, εάν η συμμετοχή του προσωπικού στο έργο πραγματοποιείται στη βάση ωρών που διατίθενται στο έργο, η δαπάνη για υπερωριακή απασχόληση δεν είναι επιλέξιμη. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία η ωριαία αποζημίωση που προσδιορίζεται για την

υπερωριακή απασχόληση διαφοροποιείται γενικά από το ωριαίο κόστος απασχόλησης που αφορά το συμβατικό χρόνο, είτε πρόκειται για το δημόσιο είτε για τον ιδιωτικό τομέα. Κατά συνέπεια στην περίπτωση αυτή δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες για υπερωριακή απασχόληση, γιατί κάτι τέτοιο θα οδηγούσε σε διαφορετικούς τρόπους υπολογισμού των δαπανών για αμοιβές του ίδιου φυσικού προσώπου στο ίδιο έργο.

4. Δαπάνες έκτακτου προσωπικού με Συμβάσεις Μίσθωσης Έργου

4.1 Προϋποθέσεις επιλεξιμότητας

Οι δαπάνες για την αμοιβή φυσικών προσώπων, που συμβάλλονται με το δικαιούχο με συμβάσεις μίσθωσης έργου μετά την ένταξή του έργου σε ΕΠ, είναι επιλέξιμες και συμπεριλαμβάνονται στην κατηγορία «Δαπάνες Προσωπικού», υπό τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- Η επιλογή των φυσικών προσώπων, όπως και όλου του έκτακτου προσωπικού, πραγματοποιείται τηρώντας την ισχύουσα νομοθεσία και τις γενικές αρχές της συνθήκης ΕΚ, ειδικά την αρχή της ίσης μεταχείρισης, της μη διάκρισης, της ισότητας των φύλων και της διαφάνειας. Ειδικότερα για τις συμβάσεις μίσθωσης έργου απαιτείται η τήρηση ελάχιστης δημοσιότητας δέκα (10) ημερών, π.χ. δημοσίευση της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος (π.χ. στην ιστοσελίδα του δικαιούχου ή και της ΔΑ του ΕΠ), ανεξάρτητα από το ύψος της αμοιβής.
- Είναι δυνατή η επιλογή φυσικών προσώπων από μητρώο που τηρεί ο δικαιούχος, εφόσον το πλαίσιο λειτουργίας του το επιτρέπει, και για το οποίο τηρούνται οι ανωτέρω αρχές.
- Η σύμβαση μίσθωσης έργου περιλαμβάνει κατ' ελάχιστο: α) το αντικείμενο της απασχόλησης, το οποίο αφορά αποκλειστικά τις ανάγκες που απορρέουν από τη συγχρηματοδοτούμενη πράξη, β) την αμοιβή, γ) το χρονοδιάγραμμα και δ) τον τόπο απασχόλησης, ο οποίος μπορεί να είναι στις εγκαταστάσεις του δικαιούχου ή και τον τόπο υλοποίησης του έργου. Στη σύμβαση μίσθωσης έργου θα πρέπει να περιλαμβάνονται επίσης το χρονοδιάγραμμα, με αναφορά σε τυχόν ενδιάμεσους χρόνους των επί μέρους παραδοτέων, ο τρόπος παραλαβής και εξόφλησης (τμηματικής ή εν όλω) της σύμβασης σε συνάρτηση με το ή τα παραδοτέα ή και στάδια της σύμβασης.
- Η χρονική διάρκεια κάθε σύμβασης δεν μπορεί να υπερβαίνει τον χρονικό ορίζοντα υλοποίησης του έργου όπως αυτός προσδιορίζεται στην απόφαση υλοποίησης με ίδια μέσα ή στο ΤΔΥ.
- Στις συμβάσεις θα πρέπει να αναφέρονται διακριτά τυχόν ποσά που αφορούν σε κάλυψη δαπανών μετακινήσεων των αντισυμβαλλομένων, εφόσον βαρύνουν τον δικαιούχο, διότι αυτά δεν περιλαμβάνονται στις δαπάνες προσωπικού.
- Η αμοιβή ανά μονάδα χρόνου (πχ μήνα, ώρα) για το προσωπικό που συμβάλλεται με σύμβαση μίσθωσης έργου δεν μπορεί να διαφέρει σημαντικά από τη δαπάνη που ήδη καταβάλλει ο δικαιούχος στο τακτικό προσωπικό του για παρόμοια καθήκοντα ή ελλείπει τέτοιου μόνιμου προσωπικού από αυτήν που απαντάται στην αγορά για προσωπικό με ανάλογη εμπειρία, αντικείμενο και συνθήκες απασχόλησης. Για αμοιβές συμβάσεων μίσθωσης έργου υψηλότερες από αυτές που απαντώνται στην αγορά, είναι απαραίτητη η εκ μέρους του δικαιούχου τεκμηρίωση για το ύψος των καταβαλλομένων αμοιβών με βάση αντίστοιχες για

παρόμοια θέση, εμπειρία, τα ιδιαίτερα γεωγραφικά χαρακτηριστικά και συνθήκες του τόπου απασχόλησης.

- Ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμη δαπάνη, εφόσον επιβάλλεται στο τιμολόγιο του συμβαλλομένου σε σύμβαση μίσθωσης έργου, εάν βαρύνει οριστικά το δικαιούχο, σύμφωνα με το άρθρο 17 της ΥΠΑΣΥΔ.

Η επιλεξιμότητα της δαπάνης για αμοιβές συμβάσεων μίσθωσης έργου, οι οποίες συμπεριλαμβάνονται στις δαπάνες προσωπικού τεκμηριώνονται με:

- Τη σύμβαση μίσθωσης έργου, σύμφωνα με τα παραπάνω.
- Την άδεια αρμόδιου οργάνου, για τις περιπτώσεις προσωπικού του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα, εφόσον απαιτείται.
- Τη βεβαίωση αρμόδιου οργάνου του δικαιούχου περί παραλαβής του ή των παραδοτέων ή σταδίων της σύμβασης.
- Αποδεικτικά πληρωμής αμοιβών, απόδοσης ασφαλιστικών εισφορών (εφόσον απαιτείται) και παρακρατούμενων φόρων και λοιπών κρατήσεων καθώς και εγγραφές στα λογιστικά βιβλία.

4.2 Δημοσιότητα συμβάσεων μίσθωσης έργου στο πλαίσιο ερευνητικών έργων

Σε ερευνητικά έργα που υλοποιούνται με τη συμμετοχή ερευνητικού ή/και ακαδημαϊκού προσωπικού τρίτων, δεν απαιτείται η τήρηση των ελάχιστων κανόνων δημοσιότητας της παρ. 7 του άρθρου 12 της ΥΠΑΣΥΔ, εφόσον η συμμετοχή αυτού του προσωπικού θεωρείται ουσιώδης για την επιτυχή εκτέλεση του έργου και αξιολογείται έχει αξιολογηθεί στο πλαίσιο της διαδικασίας επιλογής της πράξης για χρηματοδότηση. Συνεπώς υπό τις παραπάνω προϋποθέσεις μετά την απόφαση χρηματοδότησης της πράξης το προσωπικό αυτό συμμετέχει στην πράξη χωρίς άλλη διαδικασία επιλογής.

Ως ακαδημαϊκό/ερευνητικό προσωπικό κατά την έννοια της ανωτέρω παραγράφου νοείται το ερευνητικό και ακαδημαϊκό προσωπικό των ΕΙ και των ΑΕΙ:

- Μέλη ΔΕΠ, ΕΕΠ, ΕΔΙΠ,
- Ερευνητές Α,Β,Γ,Δ

ενώ για τους σκοπούς του άρθρου 12 της ΥΠΑΣΥΔ δύναται να περιλαμβάνονται και:

- Τα Μέλη Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.) και οι υπηρετούντες Λέκτορες και Καθηγητές Εφαρμογών (σύμφωνα με τα άρθρα 16 και 27 του Ν. 4386/2016, τα άρθρα 16 και 29 του Ν. 4009/2011 όπως ισχύει, καθώς και το άρθρο 2 του Ν. 4485/2017).
- Οι Ειδικοί Λειτουργικοί Επιστήμονες (Ε.Λ.Ε.) Α', Β' και Γ' βαθμίδας (σύμφωνα με το άρθρο 18 του Ν. 4310/2014, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 του Ν. 4386/2016) και οι Ερευνητές και ΕΛΕ Δ' βαθμίδας (σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 47 του Ν. 4310/2014).

Σύμφωνα με το άρθρο 23 του νόμου 4009/2011 και με την επιφύλαξη άλλων διατάξεων, οι παραπάνω κατηγορίες προσωπικού όταν συμμετέχουν σε ερευνητικά έργα τρίτων με σύμβαση μίσθωσης έργου δεν απαιτείται να προσκομίσουν άδεια αρμόδιου οργάνου του φορέα τους.

4.3 Ασφαλιστικές Εισφορές σε συμβάσεις μίσθωσης έργου

Οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης επί των αμοιβών προσωπικού είναι επιλέξιμες εφόσον και κατά το μέρος που αποτελούν κόστος του δικαιούχου.

Σύμφωνα με την ισχύουσα ασφαλιστική νομοθεσία, για απασχολούμενο με σύμβαση μίσθωσης έργου ο οποίος εκδίδει για την αμοιβή του τιμολόγιο, ή άλλο ισοδύναμο φορολογικό στοιχείο, και:

1. έχει ταυτόχρονη απασχόληση σε περισσότερους των δύο εργοδοτών, οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που τον αφορούν δεν αποζημιώνονται από τον εργοδότη / δικαιούχο και κατά συνέπεια δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη
2. έχει μέχρι δύο εργοδότες, τότε ο εργοδότης / δικαιούχος έχει υποχρέωση να καλύψει τμήμα της εισφοράς για κοινωνική ασφάλιση του απασχολούμενου (εργοδοτική εισφορά), οπότε το τμήμα αυτό αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη.

Για τη δεύτερη κατηγορία ασφαλισμένων, εφαρμόζονται αναλογικά ως το προς ύψος, τον τρόπο υπολογισμού και τον υπόχρεο καταβολής της εισφοράς, οι διατάξεις που αφορούν και τους μισθωτούς ασφαλισμένους (βλέπε και εγκύκλιος 17 του ΕΦΚΑ με αριθμ. πρωτ. 57/28.03.2017). Ο αντισυμβαλλόμενος (δικαιούχος-εργοδότης), οφείλει να υποβάλλει Αναλυτική Περιοδική Δήλωση (ΑΠΔ), προβαίνοντας στην κατανομή της συμφωνηθείσας αμοιβής ανά μήνα, με βάση τη διάρκεια της σύμβασης. Η ΑΠΔ υποβάλλεται μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα από αυτόν της απασχόλησης, στις σχετικές ημερομηνίες υποβολής ΑΠΔ όπως και η καταβολή των αναλογουσών ασφαλιστικών εισφορών.

Δεδομένων των παραπάνω, και για τις συγκεκριμένες περιπτώσεις συμβάσεων μίσθωσης έργου, η καταβολή της αμοιβής της σύμβασης δύναται να κατανέμεται και αποδίδεται στο συμβαλλόμενο με τέτοια κατανομή στη διάρκεια της σύμβασης που να επιτρέπει την απόδοση του συνόλου των ασφαλιστικών εισφορών σύμφωνα με τις ισχύουσες προβλέψεις.

5. Άλλες δαπάνες θεωρούμενες ως δαπάνες έκτακτου προσωπικού

5.1 Υποτροφίες

Οι Υποτροφίες σε ερευνητές/μεταδιδάκτορες/υποψήφιους διδάκτορες/ μεταπτυχιακούς φοιτητές, προπτυχιακούς φοιτητές είναι επιλέξιμες και μπορούν να δηλωθούν στην κατηγορία «Άμεσες Δαπάνες Προσωπικού», εφόσον δίνονται από το δικαιούχο σύμφωνα με το εφαρμοζόμενο πλαίσιο και είναι ανταποδοτικές, δηλαδή δίνονται με σκοπό τη συμμετοχή στο ερευνητικό έργο (βλέπε παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 4310/2014 (ΦΕΚ Α' 256) και παρ. 2 του άρθρου 54 του ν. 4009/2011 (ΦΕΚ Α' 195))

Για την τεκμηρίωση της επιλεξιμότητας των σχετικών δαπανών απαιτούνται:

- Διαδικασία επιλογής υποτρόφων σύμφωνα με το εφαρμοζόμενο πλαίσιο του δικαιούχου.
- Σύμβαση ή Απόφαση χορήγησης Υποτροφίας στην οποία προσδιορίζονται, το χρονικό διάστημα της υποτροφίας (έναρξη, λήξη), ο τόπος απασχόλησης του υποτρόφου, η ωριαία αποζημίωση/υποτροφία και σε κάθε περίπτωση το συνολικό ποσό της υποτροφίας, οι ώρες που πρέπει να διατεθούν στο έργο.

Στην περίπτωση που η σύμβαση ή απόφαση χορήγησης της υποτροφίας δεν προσδιορίζει ωριαία αποζημίωση αλλά μόνο το συνολικό ποσό και το χρονικό

διάστημα απασχόλησης, θεωρείται ότι η υποτροφία αφορά σε πλήρη απασχόληση στο έργο, επομένως η αποζημίωση μπορεί να προσδιοριστεί ως εξής: Ποσό υποτροφίας /Διάρκεια της σύμβασης σε μήνες.

- Μηνιαία συνολικά απολογιστικά φύλλα χρονοχρέωσης, στα οποία αποτυπώνονται οι πραγματικές ώρες απασχόλησης του υποτρόφου στο έργο ανά ημέρα, υπογεγραμμένα από τον υπότροφο και τον υπεύθυνο της διοίκησης του δικαιούχου, όταν η σύμβαση ή η απόφαση για τη χορήγηση της υποτροφίας προσδιορίζει ωριαία αποζημίωση για τη συμμετοχή στο έργο. Άλλως βεβαίωση αρμοδίου οργάνου για την απασχόληση του υποτρόφου στο έργο σύμφωνα με τη σύμβαση ή την Απόφαση χορήγησης Υποτροφίας.

Σημειώνεται ότι οι συμβάσεις υποτροφιών δεν φορολογούνται, δεν επιβαρύνονται με ασφαλιστικές εισφορές και συνεπώς δεν εμπίπτουν στο δίκαιο των συμβάσεων εργασίας, κατά συνέπεια δεν υφίσταται σε αυτές τις συμβάσεις η δυνατότητα υπερωριακής απασχόλησης.

5.2 Δαπάνες έκτακτου προσωπικού/Συμβάσεις με αποζημίωση ανά μονάδα χρόνου

Στις δαπάνες προσωπικού δύναται να δηλώνονται και δαπάνες για αμοιβές φυσικών προσώπων (όχι νομικών) τα οποία προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στον τόπο εκτέλεσης του έργου, βάση σύμβασης ανεξάρτητων υπηρεσιών που προσδιορίζει αμοιβή βάση μονάδας χρόνου, π.χ. ανά ώρα, ανά ημέρα κλπ. Τέτοιου είδους φυσικά πρόσωπα μπορούν να είναι επαγγελματίες υγείας, γιατροί, νομικοί, εκπαιδευτές κλπ. Για τη δήλωση αυτών των αμοιβών, απαιτούνται:

1. Σύμβαση που να προσδιορίζει τα παραπάνω.
2. Τη βεβαίωση αρμοδίου οργάνου του δικαιούχου περί παραλαβής του ή των ωρών εργασίας/υπηρεσίας που παρασχέθηκαν.
3. Αποδεικτικά πληρωμής αμοιβών, παρακρατούμενων φόρων και λοιπών κρατήσεων καθώς και εγγραφές στα λογιστικά βιβλία.

Σημειώνεται ότι στις δαπάνες προσωπικού δηλώνονται μόνο η αμοιβή του φυσικού προσώπου και τυχόν φόρος που την επιβαρύνει. Άλλα έξοδα που περιλαμβάνονται στη σύμβαση, π.χ. έξοδα μετακινήσεων θα πρέπει να προσδιορίζονται διακριτά στη σύμβαση και να δηλώνονται στις κατάλληλες κατηγορίες δαπανών.

5.3 Λοιπές δαπάνες προσωπικού

Άλλες κατηγορίες δαπανών που αφορούν σε φυσικά πρόσωπα τα οποία συμμετέχουν στην πράξη και περιλαμβάνονται στην κατηγορία «δαπάνες προσωπικού», καθώς και η τεκμηρίωση των δαπανών είναι ανά κατηγορία:

α) Μέλη επιτροπών, ομάδων εργασίας στη βάση του άρθρου 21 του ν. 4354/2015

- Απόφαση αρμοδίου οργάνου για τη συγκρότησή του, στην οποία περιγράφεται κατ' ελάχιστο το αντικείμενο, το χρονικό διάστημα λειτουργίας και οι αμοιβές των μελών.
- Πρακτικά, από τα οποία τεκμηριώνεται η παρουσία των μελών και η εκτός ωραρίου συνεδριάσεις.
- Αποδεικτικά πληρωμής αμοιβών, παρακρατούμενων φόρων και λοιπών κρατήσεων καθώς και εγγραφές στα λογιστικά βιβλία.

β) Αποζημιώσεις ή ειδικά επιδόματα που καταβάλλονται κατά περίπτωση για την εκτέλεση συγκεκριμένων ενεργειών, η δαπάνη των οποίων δεν περιλαμβάνεται στις τακτικές αποδοχές και η ενέργεια αυτή προβλέπεται από το θεσμικό πλαίσιο του δικαιούχου και πραγματοποιείται στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης πράξης.

Παραδείγματα τέτοιων αποζημιώσεων μπορούν να είναι η αποζημίωση επιβίβασης παραμονής και εργασίας σε πλωτά μέσα, η αποζημίωση υποβρύχιων εργασιών, ή/και η αποζημίωση επιστημονικών καταδύσεων που δίνονται δυνάμει της ΚΥΑ 19177/2018 (ΦΕΚ Β' 508).

Οι αποζημιώσεις αυτές δηλώνονται στη βάση του πραγματικού κόστους και συνυπολογίζονται στην κατηγορία «Άμεσες Δαπάνες Προσωπικού». Δεδομένου όμως του μη τακτικού χαρακτήρα τους δεν συμμετέχουν στον υπολογισμό ωριαίου ή μηνιαίου κόστους απασχόλησης για το φυσικό πρόσωπο.

6. Δαπάνες προσωπικού ως βάση υπολογισμού άλλων δαπανών

Σύμφωνα με τον Καν. 1303/2013 οι δαπάνες προσωπικού δύναται να αποτελέσουν τη βάση υπολογισμού άλλων δαπανών του έργου, οι οποίες υπολογίζονται με εφαρμογή σταθερών ποσοστών επί των άμεσων δαπανών προσωπικού ως εξής:

1. Έμμεσες δαπάνες: έως 15% επί των άμεσων δαπανών προσωπικού.
2. Λοιπές δαπάνες ενός έργου (εξαιρουμένων των αμοιβών προσωπικού και μισθών/επιδομάτων που δίνονται σε συμμετέχοντες σε πράξεις ΕΚΤ): έως 40% επί των άμεσων δαπανών προσωπικού.

Στις περιπτώσεις αυτές όλες οι άμεσες δαπάνες προσωπικού που υπολογίζονται με βάση τους κανόνες του άρθρου 12 της ΥΠΑΣΥΔ, όπως αναλύθηκαν στις προηγούμενες ενότητες μπορούν να συμμετέχουν στη βάση υπολογισμού των έμμεσων δαπανών ή των λοιπών δαπανών ενός έργου. Στην περίπτωση φυσικών προσώπων, τα οποία με βάση τον τόπο εκτέλεσης της εργασίας τους, δεν παράγουν έμμεσες δαπάνες στο δικαιούχο, οι αμοιβές τους δεν δύναται να συμμετέχουν στη βάση υπολογισμού των έμμεσων δαπανών.

Επιπλέον σημειώνεται ότι στην περίπτωση φορέων που οι δαπάνες λειτουργίας τους καλύπτονται από τον τακτικό προϋπολογισμό ή άλλη πηγή χρηματοδότησης, οι δαπάνες

τακτικού προσωπικού που απασχολείται στο έργο συμμετέχει στη βάση υπολογισμού των έμμεσων δαπανών του έργου και τα υπολογιζόμενα ποσά είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση από το ΕΠ.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Οργάνωσης,
Διοικητικής & Τεχνικής Υποστήριξης

Κ.Α.Α.
ΜΠΙΛΗ ΕΥΣΤΑΘΙΑ

Ο Προϊστάμενος της ΕΥΘΥ

Δημήτρης Φακίτσας

ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ

1. Παράρτημα Ι: Πίνακας δικαιολογητικών εγγράφων για την επαλήθευση των δαπανών προσωπικού.
2. Παράρτημα ΙΙ: Ενδεικτικό συνολικό μηνιαίο φύλλο χρονοχρέωσης για δήλωση δαπανών με βάση το ωριαίο κόστος απασχόλησης.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

- Διαχειριστικές Αρχές, Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης, Επιτελικές Δομές (ηλεκτρονικά)

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

- Γρ. Γ.Γ. Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ
- Γρ. Προϊσταμένου ΕΑΣ
- Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης
- ΕΥΣΕ
- ΕΥΣΣΑ
- ΕΥΣΕΚΤ
- ΕΥΚΕ
- ΕΥΟΠΣ
- ΕΥ Αρχή Πιστοποίησης